

Texten är översatt från danska till svenska.

Information om exklusiva mandat och rättighetsförvaltning

Under de senaste decennierna har ett ekosystem skapats för dansk film och tv, som vi kallar *den danske rettighedsmodel* (den danska rättighetsmodellen). Det betyder att när dina verk visas på TV eller på en streamingtjänst, får du pengar som manusförfattare. Det är pengar som kommer utöver ditt ursprungliga arvode, men som de flesta manusförfattare räknar med på samma sätt som andra inkomstkällor. Det är ett system som över tiden har visat sig vara en mycket bra grund för att kunna leverera en stor mängd danskt innehåll av hög kvalitet.

Grunden för modellen är att konstnären inte köps ut ur produktionen, utan behåller sina rättigheter och får därför pengar när verket används. Under senare år har streamingtjänster som bekant växt fram – utländska som danska – och de utmanar ständigt denna grund.

För oss och för de andra konstnärorganisationerna är det avgörande att grunden förblir densamma, nämligen att konstnären bevarar sina rättigheter. Det är det enda sättet vi kan behålla en modell, där du som konstnär också får betalt när andra tjänar pengar på det innehåll du har varit med till skapa.

Att genomföra detta är en komplex förhandling, där det är viktigt att vi står tillsammans i konstnärorganisationerna. Därför har vi bestämt oss för att aktivera de exklusiva mandat som är inskrivna i förbundets stadgar. Förbundets medlemmar överläter således förvaltningar av ensamrätt till utvalda områden (se bilaga) till förbundet med den konsekvens, att förbundets medlemmar från och med nu inte kan avskriva sig dessa rättigheter med bindande verkan i enskild avtal med exempelvis en streamingtjänst.

Vi är i allmänhet glada över intresset från streamingtjänsterna att investera i danska produktioner och de jobb som det skapar. Bakgrunden till beslutet om exklusiva mandat är en ökad oro för den utveckling mot helt eller delvis utköp, inklusive en överträdelse av den danska rättighetsmodellen, vilket vi menar kan vara skadligt för konstnärernas ekonomi, men även för branschen i stort.

Användningen av exklusiva mandat ger oss och de andra konstnärorganisationerna i Create Denmark en stark förhandlingsposition i arbetet för ett kollektivt skydd av dina rättigheter och ersättning av dem. Har du frågor, tveka inte att kontakta oss.

Läs mer om rättighetsbetalning i vår folder *25 sidor om rättigheter, Copydan och du*, som du kan hämta här: <https://www.dramatiker.dk/25sider/>

Med vänliga hälsningar,
Danske Dramatikere, Nikolaj Scherfig (ordförande)

Fakta

- **Vad är "den danska rättighetsmodellen"**
Det är kort sagt ett uttryck för att du – utöver arvode – får en löpande rättighetsbetalning i takt med att dina rättigheter över tid blir nyttjade.
- **Vad är utköp eller "buy out"**
Det betyder att du överläter dina rättigheter mot ett engångsbelopp, som täcker eventuell framtida nyttjanden. Du får därför ingen löpande royaltysättning när de verk, som du varit med till att skapa, genererar nya intäkter.
- **Vad är exklusivt mandat?**
Ett exklusivt mandat är uttryck för en överlåtelse av rättigheter från dig till ditt förbund. Det innebär att förbundet på dina vägnar förhandlar och ingår i avtal om användning av dina verk på utvalda områden.

Texten är översatt från danska till svenska.

- **Varför exklusivt mandat?**
Streamingområdet är för tillfället oreglerat i Danmark. Vi inför exklusivt mandat på detta område för att öka vår förhandlingsstyrka. Det gör vi för att skydda dig. Detsamma gör de andra konstnärorganisationerna.
- **Vad betyder det för dig i praktiken?**
Exklusivt mandat betyder att du inte kan överlåta din rättigheter där det exklusiva mandatet gäller, till ett produktionsbolag, en tv-station eller en streamingtjänst, eftersom förhandlingsrätten redan har överförts till förbundet. Det betyder också att du inte kan pressas till att ingå i överlåtelseavtal. Detta är vi på gång med att gå ut med till hela branschen på uppdrag av konstnärorganisationerna i Create Denmark. Kontakta oss när du blir erbjuden att arbeta på en film eller en serie till en streamingtjänst så kan vi hjälpa dig med dina kontraktsförhandlingar.
- **Create Denmark består av:** Dansk Skuespillerforbund, Danske Dramatikere, Danske Filminstruktører, Danske Sceneinstruktører, Dansk Artist Forbund, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Journalistforbund, Dansk Musiker Forbund, Film og tv-arbejderforeningen og Danske Scenografer.